

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 5 października 2017 roku, Sąd Rejonowy w Pabianicach oddalił powództwo (...) W. (...) spółki jawnej w K. przeciwko P. O. oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.400 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Podstawą oddalenia powództwa było przedawnienie roszczenia.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, a to jest art 123 § 1 punkt 2 k.p.c. poprzez bezzasadne uznanie roszczenia za przedawnione, w sytuacji gdy Pozwany wielokrotnie dokonał przerwania biegu przedawnienia poprzez uznanie niewłaściwe dochodzonego pozwem z dnia 24 sierpnia 2015 roku roszczenia, polegające na konsekwentnym podnoszeniu w sprawie zawisłej przed Sądem Okręgowym w Łodzi, sygn. akt X GC 355/12 i Sądem Apelacyjnym w Łodzi, sygn. akt I ACa 684/14, iż „zalicza” kwotę należną powodowej spółce tytułem frachtu na poczet przysługującego mu odszkodowania.

W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez:

1. zasądzenie od pozwanego P. O. na rzecz Powódki (...) W. (...) Spółka Jawna kwoty 15.681 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz wraz z ustawowymi odsetkami z tytułu opóźnienia od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,
2. zasądzenie do Pozwanego na rzecz Powódki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego przed Sądem I oraz Sądem II instancji według norm przepisanych.

W treści uzasadnienia skarżący podniósł, że stanowisko Sądu Rejonowego w Pabianicach nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na podnoszony już w toku niniejszego postępowania fakt wielokrotnego przerwania biegu przedawnienia na skutek uznania przez Pozwanego roszczenia w trybie art. 123 § 1 pkt. 2 k.c. Pozwany dokonał zaliczenia przedmiotowej należności jeszcze przed upływem terminu przedawnienia, tj. w dniu 12 grudnia 2012 roku na poczet dochodzonego przez siebie roszczenia w w/w postępowaniu przed Sądem Okręgowym. W treści pozwu wskazał bowiem, iż zalicza na poczet jemu należnego odszkodowania za szkodę powstałą w jego majątku na skutek uszkodzenia towaru podczas przewozu do odbiorcy w Grecji należny Powódce (...) W. (...) Spółka Jawna fracht w kwocie 15.680,53 zł (jako zapłatę faktury VAT nr (...) z dnia 28 października 2011 roku), a zatem kwotę objętą żądaniem niniejszego powództwa. Wytoczone powództwo P. O. popierał aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie, tj. do dnia 14 stycznia 2015 roku, stanowiącego datę wydania prawomocnego wyroku przez Sąd Apelacyjny w Łodzi, I Wydział Cywilny, sygn. akt I ACa 684/14. W dniu 14 stycznia 2015 roku Sąd Apelacyjny oddalił prawomocnie powództwo P. O. co w konsekwencji doprowadziło do uznania, iż P. O. nie przysługiwała wierzytelność względem Ma-W. (...). (...) spółka jawna z siedzibą w K. (dawniej: (...) Spółka Jawna J.K. M., W K. z siedzibą w K.). Logicznym jest więc, iż w istocie nie mógł on skutecznie dokonać potrącenia wierzytelności przysługującej mu wobec spółki w toku procesu z wierzytelnością z tytułu niezapłaconej faktury na kwotę 15.680,53 zł przysługującą Powódce skoro wierzytelność taka nie istniała. Jednakże nie zmienia to faktu, iż Pozwany wielokrotnie dokonywał oświadczeń w toku w/w procesów, dokonując tym samym uznania niewłaściwego długu, iż powodowej spółce należna jest kwota wynikająca z faktury VAT, wystawionej tytułem frachtu.

Skoro P. O., dokonując zaliczenia wskazanej kwoty Powódce z tytułu należności wynikających z faktury VAT na poczet dochodzonego przez siebie roszczenia w toku w/w procesów, zarówno w I, jaki i w II instancji popierał powództwo na rozprawach oraz w pismach procesowych składając stosowne oświadczenia, to de facto uznawał roszczenie (należność Powódki wynikającej z faktury VAT), a tym samym przerywał bieg przedawnienia poprzez swoje oświadczenia składane w toku postępowań. Podkreślić przy tym należy okoliczność, że nie ma przeszkód normatywnych ani faktycznych, aby oświadczenie o uznaniu długu zostało złożone przez dłużnika wielokrotnie - każdorazowo oświadczenie takie przerywa bieg przedawnienia roszczenia zgodnie z art. 123 § 1 pkt. 2 k.c. Biorąc

pod uwagę w/w okoliczności należy w istocie uznać, iż działania P. O. doprowadziły do wielokrotnego przerwania biegu przedawnienia poprzez uznanie przez mego roszczenia w trybie art. 123 § 1 pkt. 2 k.c. Zatem w realiach niniejszej sprawy należność wynikająca z faktury VAT jest wymagalna i nie przedawniona, a stanowisko Powódki jest uzasadnione.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, o ile nie zostanie sporządzony spis kosztów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i jako taka podlega oddaleniu w całości.

Na wstępie należy podnieść, że w ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji przeprowadził w sposób prawidłowy postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c.. Ze zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie nie można wyprowadzić wniosków, które prowadziłyby do zmiany ustalonego stanu faktycznego. Sąd Rejonowy dokonał również prawidłowej oceny prawnej zgłoszonego roszczenia oraz podniesionego zarzutu przedawnienia. Sąd Okręgowy co do zasady podziela przeprowadzone rozważania.

W pierwszej kolejności należy zanalizować prawidłowość przyjęcia przez Sąd Rejonowy, że roszczenie powoda przedawniło się. Sąd Okręgowy w tym zakresie podziela zapatrywania stanowiące podstawę rozstrzygnięcia Sądu I instancji. Stosownie do treści art. 32 ust. 1 zd. 1 i 3 Konwencji CMR, roszczenia, które mogą wynikać z przewozów podlegających niniejszej Konwencji, przedawniają się po upływie jednego roku. Przedawnienie biegnie:

- a) w przypadkach częściowego zaginięcia, uszkodzenia lub opóźnienia dostawy - począwszy od dnia wydania;
- b) w przypadkach całkowitego zaginięcia - począwszy od trzydziestego dnia po upływie umówionego terminu dostawy, albo, jeżeli termin nie był umówiony - począwszy od sześćdziesiątego dnia po przyjęciu towaru przez przewoźnika;
- c) we wszystkich innych przypadkach (tak jak w zakresie niniejszej sprawy dot. roszczenia o zapłatę) - począwszy od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu.

Dnia, wskazanego wyżej, jako wyjściowy dla biegu przedawnienia, nie wlicza się do terminu przedawnienia.

W niniejszej sprawie umowa została zawarta w październiku 2011 roku. Przyjmując, iż termin przedawnienia rozpoczyna się od upływu trzymiesięcznego terminu od dnia zawarcia umowy przewozu przedawnienie rozpoczęło więc bieg w styczniu 2012 roku. Słusznie Sąd Rejonowy przyjął, że ponieważ strony nie podały dokładnej daty zawarcia umowy o transport, bieg terminu przedawnienia należy liczyć od daty wystawienia faktury VAT. Fakturę Vat obejmującą przedmiotowe roszczenie, wystawiono w dniu 28 października 2011 roku, przedawnienie rozpoczęło więc bieg w dniu 29 stycznia 2012 roku.

Podstawowy zarzut apelacji sprowadza się do nieuwzględnienia przez Sąd Rejonowy zarzutu przerwania biegu terminu przedawnienia na skutek uznania roszczenia dokonanego przez pozwanego.

W przedmiotowej sprawie pozwany uznał roszczenie poprzez zgłoszenie zarzutu potrącenia pismem z dnia 18 stycznia 2012 roku, które zostało doręczone powodowi w dniu 20 stycznia 2012 roku. Ten moment zatem przerwałby bieg terminu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 2 k.c.. Jednak termin przedawnienia nie rozpoczął jeszcze biegu o czym wspomniano powyżej.

Z akt postępowania wynika, że P. O. w pozwie o odszkodowanie dochodzone w sprawie X GC 355/12 zaliczył wcześniej potrąconą wierzytelność. Oświadczenie to niewątpliwie stanowi uznanie niewłaściwe, które przerywa bieg terminu przedawnienia. Jednak w przedmiotowej sprawie powód reprezentowany przez pełnomocnika profesjonalnego nie wykazał dokładnej daty złożenia pozwu i doręczenia jego odpisu, ani też tego czy P. O. w dalszym toku postępowania

składał jakiegokolwiek oświadczenia w przedmiocie zaliczenia swojej wierzytelności z wierzytelnością powoda. Nadto wyrok Sądu I Instancji w sprawie X GC 355/12, który był korzystny dla P. O., zapadł w dniu 21 listopada 2013 roku. Apelację od powyższego wyroku złożyli K. M. (2), W. K. (1) i (...) spółka jawna J. K. M. W. K. w K.. Powód nie wykazał zaś aby po dacie wyroku Sądu Okręgowego P. O. składał jakiegokolwiek oświadczenia i tym samym uznawał, w sposób choćby dorozumiany, roszczenie powoda. Wprawdzie rację ma apelujący, że nie ma przeszkód normatywnych ani faktycznych, aby oświadczenie o uznaniu długu zostało złożone przez dłużnika wielokrotnie i każdorazowo oświadczenie takie przerywa bieg przedawnienia roszczenia zgodnie z art. 123 § 1 pkt. 2 k.c., jednak fakt złożenia takiego oświadczenia winien być wykazany co do konkretnej daty, aby można było w sposób nie budzący wątpliwości ustalić moment przerwania biegu terminu przedawnienia.

Nie można również potraktować oświadczenia P. O. o zaliczeniu należności powoda na poczet dochodzonego roszczenia, jako czynności przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Dokonując tej czynności pozwany zaliczył na poczet własnej wierzytelności wierzytelność już potrąconą, a zatem działał w przekonaniu, że z tą czynnością nie jest połączone oświadczenie materialnoprawne czy też procesowe o potrąceniu, a jedynie wyliczając wysokość swojej wierzytelności obniżył ją o wierzytelność strony przeciwnej, już wcześniej umorzonej (w jego przekonaniu), na skutek zgłoszenia zarzutu potrącenia. Taka sytuacja nie jest tożsama z podniesionym przed Sądem procesowym zarzutem potrącenia, który zawiera w sobie zarówno element materialnoprawny jak i procesowy. Jak podnosi się bowiem w orzecznictwie oświadczenie o potrąceniu może być składane poza jakimkolwiek postępowaniem toczącym się z powództwa wierzyciela wzajemnego i podlega ogólnym przepisom co do sposobu i chwili złożenia (art. 60 i 61 KC). Jeżeli zostanie złożone skutecznie, ze względu na skutek umarzający, tworzy nową treść stosunku prawnego między stronami wykraczającą, ze względu na konsekwencje mocy wstecznej, nawet poza treść zobowiązania z chwili złożenia oświadczenia. Jeżeli dojdzie do procesu o roszczenie wierzyciela wzajemnego, obrona pozwanego nie może polegać na podniesieniu zarzutu potrącenia, lecz zarzutu nieistnienia roszczenia powoda ze względu na umorzenie wierzytelności przed wszczęciem procesu (Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 19 października 2007 r. III CZP 58/07).

Podsumowując Sąd Okręgowy uznał, że zgromadzony materiał dowodowy w sprawie pozwala na ocenę, że doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia na skutek uznania roszczenia poprzez zaliczenie na poczet dochodzonej należności kosztów frachtu w treści pozwu złożonego w sprawie X GC 355/12. Powód jednak nie wykazał dokładnej daty złożenia pozwu ani doręczenia jego odpisu ani też czy po tej dacie doszło do złożenia kolejnych oświadczeń o uznaniu roszczenia. Zatem przyjmując, iż pozew został złożony w grudniu 2012 roku roszczenie powoda przedawniło się najpóźniej z końcem 2013 roku.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną, orzekając jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 par. 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Przed Sądem II instancji powód był reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego. Koszty zastępstwa procesowego, udzielanego przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego, wyniosły 1.800 zł, stosownie do treści § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.